

Årsrapport för 2008

Sammanfattning

Europeiska arbetsmiljöbyrån

ISSN 1681-0155

<http://osha.europa.eu>

Europeiska
arbetsmiljöbyrån

Höjdpunkter under 2008

Europeiska arbetsmiljöbyråns (EU-OSHA) uppgift är att hjälpa och skydda arbetstagarna i Europa genom att samla in, analysera och sprida arbetsmiljöinformation och främja en kultur för förebyggande av olyckor och ohälsa.

Under 2008 innebar detta att verksamhet bedrevs inom en rad viktiga områden eftersom arbetsmiljöbyrån ville betona att organisationer, i en tid med globala ekonomiska svårigheter, inte kan tillåta sig att tona ner arbetsmiljös betydelse.

Arbetsmiljöbyråns arbete under 2008 formades av [gemenskapens arbetsmiljöstrategi 2007-2012](#) som syftar till att minska antalet arbetsrelaterade olyckor och sjukdomar runt om i EU och understryker vikten av arbetsmiljöbyråns roll.

År 2008 antog arbetsmiljöbyråns styrelse även en ny femårig [strategi för arbetsmiljöbyrån 2009-2013](#), som innefattar ett nytt flerårigt arbetsprogram med nära anknytning till arbetsmiljöbyråns långsiktiga mål och värderingar.

INSAMLING OCH ANALYS AV INFORMATION

Inom ramen för arbetet med att samla in och analysera information om arbetsmiljö gjorde arbetsmiljöbyrån, genom det europeiska riskcentrumet, en genomförbarhetsstudie av olika metoder som kan utnyttjas för att förebygga de framtida arbetsmiljörisker som ny teknik och nya arbetssätt kan medföra. Arbetsmiljöbyråns så kallade *framsynhetsprojekt* kommer att innebära att man fokuserar på en tioårsperiod och hjälper beslutsfattarna att vidta åtgärder *nu* för att skydda de europeiska arbetstagarna.

Arbetsmiljöbyrån slutförde sin rapport om nya kemiska risker ([Expert forecast on emerging chemical risks](#)). Den är den senaste i en rad uppmärksammade rapporter som sammanställer den senaste informationen om de arbetsmiljörelaterade områden som förändras i snabb takt och fastställer områden som forskare och beslutsfattare måste fästa uppmärksamheten på. I rapporten om nya kemiska risker fastställs grupper av ämnen,

däribland cancerogena kemikalier samt sensibiliserande och allergena kemikalier som är av särskild betydelse på grund av deras effekter på arbetstagares hälsa.

I andra publikationer från riskcentrumet sammanfattades kunskapsnivån när det gäller [hudexponering i arbetet och arbetsrelaterade hudsjukdomar](#), [exponering för vibration](#) och de eventuella hälsoeffekterna av detta samt [nanopartiklar](#) och deras eventuella effekter på arbetsmiljön.

Projektet *OSH in figures* (Arbetsmiljön i siffror) fortsatte att utgöra en faktabas för förebyggandet av arbetsrelaterade olyckor och sjukdomar eftersom jämförelser gjordes av statistiska fakta från olika källor och europeiska länder. Under 2008 inriktades projektet på avfallshantering och sjukdomar i andningsorganen.

En ny rapport om framväxande psykosociala risker ([Expert forecast on emerging psychosocial risks](#)) visade att allt fler europeiska arbetstagare utsätts för stress och andra psykosociala risker. Ett seminarium anordnades om psykosociala risker och effekterna av dessa, och statistik samlades i rapporten *OSH in figures: Stress*.

Den europeiska företagsundersökningen om nya och framväxande risker ([European Survey of Enterprises on New and Emerging Risks, ESENER](#)) inleddes 2008. Detta projekt kommer att innebära att information samlas in från arbetsmiljörepresentanter och chefer om hur riskhanteringen för närvarande görs på arbetsplatsen, med särskild tyngdpunkt på psykosociala risker.

Ett avtal för ömsesidig förståelse (*Memorandum of Common Understanding*) godkändes som en del i arbetsmiljöbyråns och riskcentrumets nya projekt ([NEW OSH ERA project](#)), vilket gör det lättare att samordna europeisk forskning om nya och framväxande risker. I *avtalet* fastställs de områden som kommer att prioriteras för olika europeiska länders gemensamma forskning.

Inom området för *arbetsmiljöinformation*, som främjar samarbete mellan medlemsstaterna när det gäller insamling av information och

forskning, utarbetade arbetsmiljöbyrån tre stora rapporter om riskbedömning till stöd för kampanjen *Ett hälsosamt arbetsliv* för 2008–2009 och instiftade *priset för god praxis*, som delas ut till företag och andra organisationer som på ett betydande sätt har bidragit till att främja riskbedömning på arbetsplatsen.

En ny rapport om skydd av arbetstagare i hotell-, restaurang- och cateringbranschen ([Protecting workers in hotels, restaurants and catering, HORECA](#)) ger en överblick över branschen, några av de risker som finns i denna och hur arbetstagarna kan skyddas.

Arbetsmiljöbyrån tog även fram information om arbetsmiljörisiker inom transportsektorn.

Arbetsmiljöbyrån arbetade med den kommande rapporten om ekonomiska incitament som kommer att ge en aktuell bild av de olika incitament som europeiska länder ger för att uppmuntra goda arbetsmiljöresultat. Samtidigt gjordes en genomgång av litteratur om arbetsmiljö och ekonomiska resultat i små och medelstora företag (*OSH and economic performance in small and medium-sized enterprises*) där sambandet mellan ekonomisk vinst och goda arbetsvillkor undersöktes.

Arbetsmiljöbyrån deltog i planeringen av projektet för bättre hälsa i arbetslivet (*Occupational Health Promotion project*). Projektet syftar till att främja insamling och spridning av information för att stödja inledandet av kampanjer för bättre hälsa i arbetslivet.

Praktisk information togs fram om de arbetsmiljöproblem som drabbar [städpersonal](#), liksom fallstudier om hur man kan införliva eller *integrera* arbetsmiljöfrågor i utbildningen.

Efter kampanjen 2007 om belastningsskador, [Belasta rätt](#), offentliggjorde arbetsmiljöbyrån rapporten om [förebyggande av belastningsskador](#), med råd om hur belastningsskador kan förebyggas i arbetet.

Förberedande arbete utfördes och information samlades in i fråga om underhåll av byggnader och utrustning på arbetsplatsen, vilket kommer att bli föremål för arbetsmiljöbyråns europeiska kampanj om ett hälsosamt arbetsliv (*Healthy Workplaces campaign*) 2010–2011.

Ett avtal ingicks 2008 om inrättandet av ett nytt gemensamt ämnescentrum, som är ett

konsortium av större arbetsmiljöinstitutioner runt om i EU. Ämnescentrumet kommer att vara den främsta leverantören av arbetsmiljörelaterad expertinformation till arbetsmiljöbyrån. Kontraktet kan förlängas med högst fyra år.

KOMMUNIKATION, KAMPANJER OCH REKLAM

I fråga om arbetsmiljöbyråns arbete med att kommunicera och sprida information om arbetsmiljöfrågor arbetade arbetsmiljöbyrån för att [främja kampanjen för ett hälsosamt arbetsliv och riskbedömning](#). En noggrann riskbedömning är grundvalen för arbetsmiljöförvaltningen. Hittills har över 7 000 personer deltagit i seminarier, evenemang och workshoppar och cirka 2 miljoner tryckta publikationer har delats ut till följd av kampanjen.

Detta är den första kampanj som baseras på en ny tvåårig modell. Detta ger större utrymme för förberedelser och uppföljning, särskilt när det gäller att främja god praxis, och för att utveckla de nätverk och partnerskap som är avgörande för att kampanjen ska bli framgångsrik. I slutet av 2008 hade 17 organisationer anmält sig som [officiella partner i kampanjen](#).

Europeiska arbetsmiljöveckan hölls den 20-24 oktober 2008 under vilken hundratals kampanjrelaterade evenemang och aktiviteter ägde rum runt om i hela Europa.

En ny och mer flexibel stödmodell infördes inom ramen för kampanjen till förmån för kontaktpunkterna, som vanligtvis är de nationella arbetsmiljöorganen i de europeiska länderna. Stödpaketet för den europeiska kampanjen (*European Campaign Assistance Package, ECAP*) baseras på tjänster som tillhandahålls via arbetsmiljöbyråns uppdragstagare.

Slutevenemanget för 2007 års kampanj "Belasta rätt" ([Lighten the Load campaign's Closing Event](#)) ägde rum den 26 februari 2008 och innefattade utdelning av det [europeiska priset för god praxis](#) som ges till organisationer som på ett betydande sätt har bidragit till att bekämpa belastningsskador.

Arbetsmiljöbyrån publicerade sitt arbete genom Google AdWords och marknadsförde sina nya rapporter om psykosociala risker och

hotell-, restaurang- och cateringbranschen via lokalt anpassade pressmeddelanden.

En [extern utvärdering av arbetsmiljöbyråns senaste kampanjer](#) och initiativ gjordes 2008.

Nya verktyg och en ingångspunkt lades till på [arbetsmiljöbyråns webbplats](#), och en webbplats lanserades för den kända seriefiguren [Napo](#). En användarpanel inrättades för att övervaka webbplatsens genomslagskraft.

Arbetsmiljöbyrån fortsatte även med sitt publiceringsprogram som sprider arbetsmiljöinformation till en stor publik.

UTVECKLING AV NÄTVERKET

Arbetsmiljöbyrån fortsatte att utveckla sina nätverk på EU-nivå. Sambandskontoret i Bryssel samordnade arbetet med Europeiska kommissionen, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén med flera.

Arbetsmiljöbyrån fortsatte att medverka i program som förbereder potentiella EU-medlemsstater genom att harmonisera deras arbetsmiljöverksamhet med de befintliga medlemsstaternas.

År 2008 arbetade arbetsmiljöbyrån vidare med att stärka samarbetet med sina internationella partner – särskilt Internationella arbetsorganisationen (ILO), Världshälsoorganisationen (WHO) och yrkesinspektörskommittén – för utbyte av erfarenhet och exempel på god praxis och för att finna synergier i kampanj- och informationsverksamheter.

UTSIKTER FÖR 2009

Särskild vikt kommer under 2009 att läggas vid områden som att införa arbetsmiljöbyråns metod för att förutse nya och framväxande risker (troligen genom att först undersöka energi- och miljörelaterade frågor), samla in uppgifter om de risker som kvinnor utsätts för i arbetet som en del i projektet "Arbetsmiljön i siffror", presentera de första resultaten av den europeiska företagsundersökningen om nya och framväxande risker ([ESENER Survey](#)), ta fram rapporter om arbetsmiljörisker inom transportsektorn samt forska om offentlig och privat upphandling och dess roll när det gäller att ge ekonomiska incitament för god arbetsmiljö.

Kampanjverksamheten under 2009 kommer dessutom att innefatta det andra året av [kampanjen för ett hälsosamt arbetsliv](#) om riskbedömning, med presentation av [priset för god praxis](#), tillgängliga kampanjrapporter och Internetbaserade riskbedömningsverktyg, och kampanjens avslutningsevenemang i november. Samtidigt kommer arbetsmiljöbyråns nästa kampanj för ett hälsosamt arbetsliv 2010–2011 som kommer att inriktas på säkert underhåll att förberedas. Kampanjbaserade partnerskap kommer att upprättas på nytt och kampanjmaterial (inbegripet webbplatsen för kampanjen) kommer att utarbetas på 22 språk.

En extern utvärdering kommer att göras av den nya kampanjmodellen och stödpaketet för den europeiska kampanjen (European Campaign Assistance Packages, ECAP).